

Planter på kirkegården

Kirkegårdene har ikke altid set ud, som de gør i dag, med små velholdte og afgrænsede gravsteder og mange blomster, træer og buske.

Op til 1800-tallet var kirkegårdene en ujævn græsflade med et hegn eller et dige omkring. Gravene sås som hvælvede tuer dækket af græs, og kun få gravsteder var forsynet med et liggende gravminde af sten eller af træ.

Træer

Der var dog træer på kirkegårdene. Mange steder var der plantet ask, elm eller lind. Der kunne også være selvsåede hyldebuske. Træerne havde flere funktioner. De pyntede, men de blev også af overtroen tillagt beskyttende kræfter. Det gjaldt særligt hylde træet.

Endelig havde træerne en brugsværdi: De blev plantet, fordi deres løv var velegnet til foder og deres ved var godt til brændsel og til redskaber.

Træer, der ofte har været at finde på kirkegårdene:

Foto: Skoven-i-skolen.dk
Elmetræ med manna

Foto: Skoven-i-skolen.dk

Ask

Foto: Skoven-i-skolen.dk

Hylde træ

Græs og hø til præst og degn

Græsset på kirkegården kunne slås og bruges som hø. Det var præsten eller degnen, som havde brugsretten til det, som kirkegården kastede af sig. Senere hen i 1800-tallet, da man begyndte at ansætte gravere, fik graveren andel i høet og veddet fra kirkegården.

I det nordlige og vestlige Jylland blev man ved med at høste hø på kirkegårdene op til begyndelsen af 1900-tallet. Det kunne dog gå for vidt! Hvis graveren eller præsten begyndte at oplagre stakke af halm eller hø på kirkegården, vakte det forargelse.

I Vestjylland var der steder, der var så fattige, at der end ikke blev plantet træer og buske på kirkegårdene.

